Rok IIIci Nr. 4. Kraków, dnia 21 Czerwca. Rok 1875.

Wychodzi w Krakowie
co tydzień przez czas pory zdrojowo-kąpielowéj.

Biuro Redakcyi i Administracyi
W KRYNICY
w c. k. Zakładzie Zdrojowym.

Prenumeratę miejscową przyjmuje Administracya „**Czasu**“ w Krakowie, gdzie także dostać można pojedynczych Numerów „**Krynicy.**“

KRYNICA

Tygodnik poświęcony ojczystym Zakładom zdrojowo-kąpielnym.

Redaktor
Dr MICHAŁ ZIELENIEWSKI
Lekarz Rządowy c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy.

Prenumerata wynosi

w Krakowie na miejscu 1 złr.
w Monarchii austryacko-węgierskiéj z przesyłką pocztową . . . . . 1 złr. 20 c.

Numer pojedynczy . . . — 6 „

Należytość za prenumeratę lub za umieszczenie ogłoszeń odsyłać należy **franco** do **Biura Administracyi.**

O NAPEŁNIANIU WÓD LEKARSKICH

na sprzedaż rozsyłanych w ogólności

z dołączeniem opisu napełniania szczawy żelezistéj w Krynicy

skreślił

Dr. Michał Zieleniewski.

Nikt niezaprzeczy, iż wody lekarskie ze względu swego rozpowszechnionego użycia i bardzo ogólnego zastosowania, stoją na czele wszelkich dotąd znajomych środków lekarskich. Niesłychana ich ważność pod względem medycznym i narodowo-ekonomicznym — rozszerzający się niemi coraz to bardziéj handel w kraju i za granicą — jak równie wielka chęć do fałszowania tych darów przyrody — powinna usprawiedliwić bodaj najostrzejsze czuwanie ze strony Władz Rządowych, aby takowe w stanie swéj przyrodzonéj nieskazitelności i w pierwiastkowym swym składzie rozsyłane i sprzedawane były. Również powinno to być największem zadaniem i interesem posiadaczy zdrojów lekarskich, aby zapobiedz wszelkiemu fałszowaniu i możliwemu podstawianiu jednych za drugie, tudzież sprzedawaniu nieświeżych wód lekarskich, jako nieodpowiednich i nieskutecznych, a zarazem sławie, wziętości i interesowi zdrojowisk najbardziéj szkodzących.

Częste napotykanie w handlu zupełnie zwietrzałych i zepsutych wód lekarskich rodzimych, było jedną z wielu innych przyczyn, iż niektórzy ściśli lekarze, niepewni jednostajnego ich działania i skutku u chorych, po użyciu tychże dostrzeganego, podstawili w ich miejsce wody lekarskie sztuczne, a zakłady a raczéj fabryki wód przerzeczonych, w myśl znakomitego Struvego otwarte, szybko i szeroko zagęściły się w Europie. Skoro zatem cały handel wodami lekarskiemi rodzimemi zdawał się być zachwianym, i bliskim swego upadku, a z nim i krocie zysku zagrożone zostały; albowiem powszechność wód tych używająca, długo nie miała dostatecznéj rękojmi: posiadania ich takiemi w oddaleniu od zdroju, jakiemi je przy źródle znajdowała, niedziw, że żywe obudziło się wszechstronne życzenie zaradzenia groźnemu niebezpieczeństwu, że podniosła się czynność nauki i przemysłu, aby nastręczyć rękojmię pewności, dla osób wód rodzimych używających, iż:

1) napełnianie wód lekarskich jak najstaranniéj przedsiębrane będzie, i dostarczy ich w tym samym stanie, w jakim ze swego zdroju tryszczą;
2) iż tylko świeżo czerpane w handel przesyłane i sprzedawane będą.

Co do 1go. Dla osiągnienia powyżéj wskazanych zamiarów, potrzeba było z jednéj strony niemałego przejęcia się ważnością i doniosłością obowiązków, jakie ciążą na każdéj Dyrekcyi zdrojowiska, wody lekarskie w handel rozsyłającéj; potrzeba było niemałych ofiar, jakie w imię dobra powszechnego na tysiączne projekta i próby w tym celu podejmowane ponieść należało, bo wynalazki nie występują na świat odrazu do użycia gotowe, (jak Minerwa cała zbrojna z głowy Jowisza powstała); a wreszcie należało, aby owe projekta i sposoby były praktyczne, do wykonywania łatwe, i aby nie krępowały pośpiechu, jaki przy napełnianiu wód lekarskich na sprzedaż przeznaczonych, nieodzownie jest potrzebny, osobliwie tam, gdzie miliony flaszek rok rocznie rozsyłane bywają. Inaczéj bowiem, gdyby życzenia konsumentów szybko zaspokojone nie były, straty dla zarządów zdrojowych stałyby się niepowrotnemi.

Potrzeba zatem, aby sposoby napełniania wód lekarskich wszystkie powyższe warunki posiadały. Jakoż po długich mozolnych i kosztownych doświadczeniach, chlubnie wywiązała się nauka z włożonego na siebie zadania; dostarczając sposobów napełniania wód lekarskich, iż się tak wyrażę w żywym ich stanie — sposobów tak wydoskonalonych, iż wszelkim żądaniom publiczności i Dyrekcyi zdrojowisk zadosyć uczynić są w stanie.

Do tychto sposobów liczymy tak zwaną metodę Hechta, inną przez Freseniusza podaną, a wreszcie metodę w Dryburgu używaną. Pierwszą, to jest Hechta, jako najlepszą i za wzór godny powszechnego naśladowania służyć mogącą, z całem przekonaniem każdemu zalecamy i poniżéj szczegółowo opiszemy.

(C. d. n)

TREŚĆ SPRAWOZDANIA
O C. K. ZAKŁADZIE ZDROJOWYM W KRYNICY
z roku 1874

podał

Dr. Zieleniewski.

(Ciąg dalszy).

A. Część statystyczna.

IX.

Podczas tegorocznéj pory zdrojowej, oprócz piszącego niniejsze sprawozdanie, 20tu P. P. Lekarzy zwiedziło Krynicę. Odpowiednio do miejsca swego stałego pobytu było:

Z *Warszawy* 5 Drów, a mianowicie: Prof. Dr. Rose, Prof. Dr. Łuczkiewicz, Dr. Diehl, Dr. Gajewicz i Dr. Rybiński.

Z *Piotrkowa* (Król. Polskie) Dr. Kaczorowski.

Z *Wielunia* (Król. Polskie) Dr. Wilczyński.

Z *Soboty* (Król. Polskie) Dr. Fałęcki.

Z *Lublina* (Król. Polskie) Dr. Majewski.

Z *Wiednia* Dr. Krajewski.

Z *Galicyi*, a mianowicie: z *Krakowa* Dr. Blatteis, Dr. Bylicki, Dr. Dobrowolski i Dr. Zduń.

Ze *Lwowa* Dr. Głowacki i Dr. Kromer.

Z *Przemyśla* Dr. Mossor.

Z *Tarnowa* Dr. Nieszkowski.

Z *Wieliczki* Dr. Jendel.

Wyłącznie dla praktyki lekarskiej bawili w Krynicy tego roku niemal przez cały sezon zdrojowo-kąpielny: Dr. Blatteis Dr. Dobrowolski i Dr. Zduń. *C. d. n.*

KRONIKA WIADOMOŚCI BIEŻĄCYCH
O ZDROJOWISKACH KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Krynica i Szczawnica. C. k. Dyrekcya poczt postanowiła, iż waga jednéj sztuki pakunku podróżnego, szybko-wozem pocztowym do Krynicy lub do Szczawnicy w r. b. jadącego, ograniczoną jest do 80 funtów, a urzędy pocztowe otrzymały polecenie, aby nie przyjmowały pakunku więcéj nad 80 funtów ważącego. Wolno jest podróżnemu mieć ze sobą pakunków według jego potrzeby i woli, wszakże żadna pojedyncza sztuka pakunku więcéj nad 80 funtów wagi mieć nie powinna.

* * *

Krynica. Podróżującym do Krynicy lub do Szczawnicy nieobojętną będzie wiadomość, iż w *Limanowy*, w domu pana Eug. Rozwadowskiego, tamtejszego kupca i obywatela, zawsze mieć można wygodne pokoje gościnne z wyborną kuchnią, tudzież bezpieczne pomieszczenie powozu i koni — co przy braku dobrych u nas w małych miasteczkach zajazdów, wielką jest dla podróżujących dogodnością.

* * *

Krynica. Dowiadujemy się, iż Wydział Krajowy w skutku prośby tego roku do Wys. Sejmu o Krynicy wniesionéj, rozporządzeniem do L. 12916 (ex 875) wydanem, *na rekonstrukcyę drogi z Muszyny do Krynicy wiodącej, i na budowę tutaj potrzebnych mostów*, orzekł udzielenie subwencyi w jednej trzeciej części, z kwoty 20000 złr, poleciwszy inżynierowi krajowemu p. Ozińskiemu, wygotowanie ku temu potrzebnych planów do końca Lipca bieżącego roku.

3 LISTA GOŚCI
przybyłych do c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy
od dnia 11 do dnia 18 Czerwca 1875 r.

							mieszka
32.	Słomnicka Rozalia, córka właściciela dóbr z Działoszyc (Król. Polsk.) z Eleonorą Franfurter	osób	2	przybyła	11	Czerwca	u Braumfelda.
33.	Izakowicz Rachela, kupcowa z Jendrychowa (Królestwo Polskie) ze sługą	„	2	„	11	„	u Sary Brauna.
34.	Schwarz Teresa, żona obywatela i kupca z Krakowa z familią	„	5	„	12	„	pod 3 Różami.
35.	Longchamps Marya, obywatelka z Sambora z familią i służącą	„	4	„	12	„	w Łazienkach Nr. 8.
36.	Franaszek Józef, kupiec z Warszawy z familią i służącą	„	4	„	12	„	pod Zamkiem Nr 1, 2.
37.	Reliżyński Ludwik, obywatel z Sędziszowa	„	1	„	13	„	„ Cisem.
38.	Albus Karol, urzędnik prywatny z Tenczynka	„	1	„	13	„	„ „
39.	Stengel Karolina, obywatelka ziemska z Nowego-Sącza z córką	„	2	„	13	„	„ Sobieskim.
40.	Jasiński Gustaw, uczeń gimnazyalny z Nowego-Sącza	„	1	„	14	„	u Warnickiego.
41.	Kozłowska Karolina, obywatelka ze Lwowa z córką	„	2	„	14	„	pod Zamkiem Nr. 55.
42.	Lampel Abraham, faktor z Muszyny	„	1	„	14	„	u Krumholza.
43.	Przybylski Mieczysław, malarz z Gorlic	„	1	„	14	„	pod Warszawą.
44.	Woroniecki Franciszek, fortepianista z Jasła	„	1	„	14	„	„ „
45.	Moroz Franciszek, urzędnik z Lublina (Król. Polsk.) z córką	„	2	„	14	„	„ Lwem.
46.	Kornhauser Abraham, propinator z Muszyny	„	1	„	14	„	u Krumholza.
47.	Schlesinger Adolf, rzeźnik z Pesztu	„	1	„	14	„	„ „
48.	Monderer Chane, obywatelka z Bochni z familią	„	4	„	15	„	„ „
49.	Badner Rebeka, kupcowa z Biały	„	1	„	15	„	pod Łososiem.
50.	Porille Scheindel, kupcowa ze Stanisławowa	„	1	„	15	„	u Braunfelda.

51.	Silberstein Gutmann, nauczyciel z Radomska (Król. Polsk.)	„ 1	„ 15	„ u Kaila.
52.	Millet Ernestyna, obywatelka z Olesny	„ 1	„ 15	„ pod Rybą.
53.	Grąbczewska Matylda, obywatelka z Warszawy ze synem	„ 2	„ 15	„ „ Lwem.
54.	Glücklich Chaje, wyrobnica z Rzeszowa	„ 1	„ 15	„ w Łażni izraelickiej.
55.	Br. Brunicki Emil, c. k. Rotmistrz z Hureczka (Galicya) ze służącym	„ 2	„ 15	„ w Łazienkach Nr. 9. 10.
56.	Nicora Katarzyna, żona przedsiębiorcy kolei żel. z Muszyny	„ 2	„ 15	„ pod Orłem Nr. 10.
57.	Günther Rozalia, kupcowa z Tarnowa	„ 1	„ 15	„ pod Gołębiem.
58.	Goldklang Feige, „ z Nowego Sącza	„ 1	„ 15	„ „ O.
59.	Birnbaum Debora, dzierżawczyni z Kielkonowa (Galicyi)	„ 1	„ 15	„ „ O.
60.	Siemasz Jan, kelner z Krakowa	„ 1	„ 15	„ „ 3 różami.
61.	Keyha Jan, dyrygent muzyki z orkiestrą z Krakowa	„ 17	„ 14	„ w Kuzniówce.
62.	Kłodnicka Bronisława, żona Naczelnika banku włościańskiego z Nowego Sącza z córką	„ 2	„ 16	„ pod Trąbką Nr. 14.
63.	Sobieska Teresa, obywatelka ze służącą z Warszawy	„ 2	„ 16	„ „ Topolami Nr. 9.
64.	Zitter J., jubiler ze służącym z Wiednia	„ 2	„ 16	„ „ Potokiem Nr. 9.
65.	Wardzyński Stanisław, artysta dramatyczny z Krakowa	„ 1	„ 17	„ „ Jarząbkiem.
66.	Bukowski Jan Nepomucyn, obywatel z Królestwa polskiego	„ 1	„ 17	„ „ Rybą.
67.	Lewkowicz Józef, kupiec z Krzeszowic	„ 1	„ 17	„ „ Cisem.
68.	Fleischmann Michał, kupiec „	„ 1	„ 17	„ „ „
69.	Skawski Emeryk, c. k. adjunkt budownictwa z Tarnobrzegu	„ 1	„ 17	„ „ Rybą.
70.	Reich Cheim, faktor Tarnowa	„ 1	„ 17	„ „ Kanarkiem.
71.	Komosińska Apolonia, żona urzędnika z córką z Warszawy	„ 2	„ 17	„ „ Trąbką Nr. 10.
72.	Lorye Rozalia, dzierżawczyni propinacyi z Bińczyc	„ 1	„ 17	„ u Braumfelda.
73.	Wald Pessel, kupcowa ze służącą z Tarnowa	„ 2	„ 17	„ pod Łososiem.
74.	Beile Chaje, kucharka z Nowego Sącza	„ 1	„ 17	„ „ „
75.	Weis Dine, „ „ „	„ 1	„ 17	„ „ „
76.	Walach Frimet, kupcowa z Czycz (Galicya)	„ 1	„ 17	„ „ „
77.	Goldmann Rachel Lea, kupcowa ze służącą ze Strzyżowa	„ 2	„ 17	„ „ „
78.	Pawlikowska Henryka, obyw. dóbr ze służącą z Nowego Sącza	„ 2	„ 17	„ „ Sobieskim.
79.	Epstein Saul, kupiec z Mińska	„ 1	„ 17	„ „ Kanarkiem.
80.	Fränkel Fani, żona rabina z familią z Wieliczki	„ 3	„ 17	„ „ „
81.	Zimermann Abraham, wyrobnik z żoną z Dzikowa	„ 2	„ 17	„ u Sal. Brauna.
82.	Mirecki Romuald, właśc. dóbr z Jędrzejowa (Król. pol.) ze żoną Maryą	„ 2	„ 18	„ pod 3 różami.
83.	Lew Sprince, kupcowa z Brodów	„ 1	„ 18	„ „ Łososiem.
84.	Reben Cecylia, kupcowa z córką z Jas	„ 2	„ 18	„ „ „
85.	Jarocki Władysław, właściciel dóbr z żoną z Podegrodzia	„ 2	„ 18	„ „ Lwem.
86.	Rosenzweig Ryfka, żona nauczyciela ze Stobnicy (Król. pol.)	„ 1	„ 18	„ u Luftglasa.
87.	Silber Brucha, kupcowa z Mielca	„ 1	„ 18	„ „ „
88.	Manne Reizel, „ „	„ 1	„ 18	„ „ „
89.	Grossbart Elie, „ ze służącą z Tarnowa	„ 2	„ 18	„ „ „
90.	Leibil Gittel, „ ze Sędziszowa	„ 1	„ 18	„ „ „
91.	Pachulska Teresa, fabrykantka kwiatów z panną L. Lequesnier z Paryża	„ 2	„ 18	„ pod Trąbką Nr. 3.
82.	Marcinkiewicz E., żona inżyniera z Wiednia	„ 1	„ 18	„ „ „
93.	Geller Mendel, kupiec z żoną i sługą ze Sanoka	„ 3	„ 18	„ u Luftglasa.
94.	Miske Blime, żona cyrulika ze Sanoka	„ 1	„ 18	„ „ „
95.	Tałpasz Mikołaj, gospodarz wiejski ze Sanoka	„ 1	„ 18	„ „ „
96.	Leśniewicz Pelagia, właścicielka dóbr z 2 siostrzenicami z Podola	„ 3	„ 18	„ pod Orłem Nr. 4 i 5.
97.	Lösch Andrzej, c. k. polityczny inspektor zdrojowy z Nowego Sącza	„ 1	„ 18	„ „ Szwajcarem Nr. 1.
98.	Gajewska Anna, żona szewca z Nowego Sącza	„ 1	„ 18	„ „ Zamkiem Nr. 22 23.

Razem rodzin 67 czyli 122 osób.

Pozostało z poprzedniéj listy rodzin 31 czyli 99 osób.

Przybyło do 18 Czerwca 1875 r. „ 67 „ 122 „

Od otwarcia zakładu było razem 98 „ 221 „

Krynica, dnia 18 Czerwca 1875. **Lösch**, polit. Inspektor zdrojowy.

Główny Redaktor Dr. *Michał Zieleniewski.* Redaktor odpowiedzialny *Józef Łakociński.*

W drukarni L. Paszkowskiego. Nakładem c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy. Rządzca drukarni *Józef Łakociński.*